

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИК СО НАСЛОВ „СМЕТКОВОДСТВЕНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ“ ОД ПРОФ. Д-Р БЛАГИЦА КОЛЕВА, ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип и Одлуката бр.1202-123/31 од 25.10.2021 г., донесена на 210. редовна седница на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет, одржана на 25.10.2021 год., избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Биљана Ангелова, редовен професор на Економски институт, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје,
- д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска – редовен професор на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија е формирана заради изготвување на извештај - рецензија за приложениот ракопис (учебник) со наслов „Сметководствени информации системи“ од авторката проф. д-р Благоица Колева, наменет за студентите на прв циклус студии на Економски факултет, како и за останати единици на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економскиот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот „Сметководствени информации системи“ од авторката проф. д-р Благоица Колева претставува заокружена целина на материјалот поврзан со изучување на сметководствениот систем во целина, од неговиот развој до процесот на анализа и дизајнирање на сметководствените информации системи. Учебникот е наменет за изучување на предметот Сметководствени информации системи од страна на студентите на сите насоки на прв циклус студии (Сметководство и ревизија, Бизнис економија, Финансии, Менаџмент и претприемништво и Маркетинг менаџмент).

Податоци за обемот на ракописот: Учебникот содржи 339 страници, кои содржат теоретска разработка на поим, задачи, цели и развој на сметководствениот информационален систем, контрола на сметководствените информации системи и сметководствените информации технологии и софтвери, како и примери на практичен софтвер кои им овозможуваат на студентите многу полесно разбирање и совладување на оваа значајна и динамична проблематика. На крајот од учебникот се сместени релевантните библиографски единици кои ја третираат проблематиката на сметководствените информации системи. Трудот е пишуван во А4 формат, со единичен проред, со употреба на фонт Arial, големина на буквите 11. Сметаме дека обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите согласно со предвидениот број на часови и одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Трудот е креиран врз основа на потребата од создавање на учебно помагало кое од теоретски и практичен аспект ќе им овозможи на студентите стекнување на знаење за сметководствени информации системи, преку поими, задачи, принципи, цели на сметководствените информации системи, до анализа и контрола на сметководствените информации системи, со што и се овозможува подобро да го разберат сметководствениот процес како и сите деловни процеси што се одвиваат во организацијата.

Сметководствениот информационален систем е процес кој опфаќа собирање, чување, организирање, обработка, обезбедување и известување на сметководствени информации. Сметководствениот информационален систем е компонента на организацијата која акумулира,

класифицира, обработува, анализира и пренесува финансиско-ориентирани информации наменети за екстерни (како што се инвеститори, кредитори и даночни агенции) и интерни корисници (првенствено за менаџментот) релевантни за донесување на деловни одлуки.

Сметаме дека овој учебник се одликува со голема теоретска и практична вредност, како за студентите, така и за сите останати субјекти кои имаат интерес во оваа проблематика, т.е. кои се инволвирани во процесот на сметководствените информациони системи.

Краток опис на содржината на ракописот: Содржински, трудот е конципиран во 7 поглавја, за кои следи кратка презентација на нивните цели и структура.

Првото поглавје е посветено на основите на деловен информацискиот систем. Овде се дефинира поим, задачи и цели на деловен информациски систем; структура на информацискиот систем и неговите потсистеми, информацискиот систем како модел на деловниот систем, како и улогата и значењето на информацискиот систем. Во продолжение на ова поглавје е разработен деловниот информациски систем и глобалниот бизнис.

Второто поглавје од учебникот ги обработува информацискиот систем на претпријатијата и сметководствениот информациски систем, како и структурата и содржината на основните финансиски извештаи: Билансот на состојба, Билансот на успех, Извештајот за парични текови, Извештајот за промена на капиталот и Белешките кон финансиските извештаи, кои задолжително ги изготвува и презентира секој деловен ентитет, за сите корисници (стејкхолдери), кои врз основа на информациите од нив донесуваат рационални економски одлуки.

Третото поглавје се однесува на концептот и улогата на информацијата во донесување на деловни одлуки и основните видови на информациски системи кои постојат во одредено претпријатие. Во овој контекст е дефиниран и се претставени основните карактеристики на сметководствениот информациски систем како дел од целокупниот информациски систем во претпријатието.

Четвртото поглавје е посветено на развојот на сметководствениот систем низ одделните фази од неговиот животен циклус. Посебно се обработени факторите и принципите на организација на сметководствениот информациски систем.

Бидејќи квалитетот на функционирање на сметководствениот систем зависи од структурата на системот за внатрешна контрола, во *петтото поглавје* посебно внимание се посветува на врската помеѓу сметководствениот систем и системот за внатрешна контрола, како и други форми на внатрешен и надворешен надзор.

Шестото поглавје ги опишува историјата и развојот на сметководствениот информациски систем и сметководствениот софтвер, рачни сметководствени информациони системи и компјутеризирани сметководствени системи. Сликвито е објаснет сметководствениот информациски систем во претпријатието и даден е преглед на интегрираните деловни решенија – ERP софтвери. Направена е разлика во функционирањето на софтвер за мали средни и големи претпријатија. Како и дизајнирање и имплементација на компјутеризираниот СИС, со намалување на ризикот поврзан со компјутеризираниите системи и дизајнирање на контроли за таквите системи. Детално се обработени мерките за сигурност и заштита на податоците, со цел да дојдат до израз предностите што ги овозможува информатичката технологија за унапредување на квалитетот на сметководството.

Седмото поглавје обработува практичен пример на сметководствен софтвер, кој содржи информации и увид во целокупната финансиска состојба на компанијата. Процесирање на голем број податоци без соодветна сметководствена програма е незамисливо во денешно време. Добро испланираните сметководствени процеси заштедуваат време и ресурси и остава повеќе време за фокус кон главните цели на претпријатието.

Преку презентираниот начин на обработка на организациската структура на сметководствените информациони системи и процесот на анализа, дизајнирање, контрола и заштита на сметководствените информациони системи, сметаме дека е постигната главната цел на авторот – да им помогне на студентите да ги разберат целите и задачите на сметководствените информациони системи, и она што е посебно важно, преку практичниот примери содржан во материјалот да можат практично да ја осознаат постапката на сметководствените информациони системи, со цел за унапредување на квалитетот на сметководството во деловните ентитети.

Согласно со горенаведените констатации, а врз основа на детално анализирање на содржината на ракописот, го даваме следното

М И С Л Е Њ Е

Учебникот „Сметководствени информации системи“ од проф. д-р Благица Колева претставува сеопфатна целина на материјата поврзана со процесот на следење на сметководствените информации системи, како и сите процеси поврзани со него што се одвиваат во рамки на деловните ентитети. Авторката презентира успешна комбинација на теоретскиот и практичниот аспект на проблематиката, со цел предметната материја да се доближи до студентите и да им се помогне да научат како оваа анализа да ја применуваат во практичната работа. Се надеваме дека на овој начин, преку изучување на оваа проблематика, студентите ќе стекнат соодветни знаења кои понатаму ќе можат да ги применат како во изучувањето на останатите предметни дисциплини, така и во нивната понатамошна професионална работа во делот на сметководството. На останатите заинтересирани субјекти, кои работат на подготовка и презентирање на сметководствените информации системи на деловните ентитети, овој материјал ќе им помогне за нивно полесно, поквалитетно составување и презентирање.

Сметаме дека учебникот ќе даде придонес во збогатување на материјата која ја обработува и ќе им помогне како на студентите, така и на пошироката стручна јавност во полесно совладување на оваа значајна проблематика. Од оваа причина, препорачуваме истиот да биде објавен.

Врз основа на изнесеното, имаме особена чест на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип да му предложиме универзитетскиот учебник со наслов „Сметководствени информации системи“ од проф. д-р Благица Колева да го одобри за издавање.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Билјана Ангелова, с.р.

Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска, с.р.